

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

Ministeren bedes redegøre for, hvilke nye tiltag regeringen agter at foreslå eller gennemføre for at sikre grundvandet og drikkevandet mod pesticider og andre uønskede stoffer i lyset af de seneste tal for forureningen af grundvandet og på baggrund af opfordringen fra Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA), Danske Vandværker og Danmarks Naturfredningsforening til, at der bl.a. hurtigst muligt bliver etableret grundvandsparker for at sikre en grundvandsvenlig arealanvendelse, jf. MOF alm. del – bilag 730.

Svar

Tak for spørgsmålet.

Det er fuldstændigt naturligt for os danskere, at vi kan åbne for hanen og drikke vandet. Og det skal det også være fremover – både for os selv og for fremtidens generationer. Men det har vist sig, at det grundvand, vi går og er så stolte af, er under pres.

Det er nu fire år siden, stoffet desphenylchloridazon dukkede op og viste sig at udgøre en meget omfattende forurening af grundvandet. Siden dukkede DMS op, der ud over at kunne stamme fra sprøjtemidler bl.a. også kan komme fra træbeskyttelsesmidler. Disse to stoffer er i 2020 målt i hhv. 31 og 30 % af vores grundvandsboringer og i hhv. 26 og 33 % af vandværkernes

drikkevandsboringer. Og det er et klart signal om, at vi skal sikre beskyttelsen af vores drikkevand.

Vi har i Danmark besluttet, at vi ikke vil have rester af sprøjtemidler i vores drikkevand, og vi har derfor en skrapere regulering end i resten af EU. Andre lande tillader højere koncentrationer af bl.a. disse to stoffer, men i Danmark benytter vi samme lave kravværdi for alle sprøjtemiddelrester, og det er et rigtigt godt udgangspunkt.

Hovedparten af de stoffer vi finder i dag stammer fra midler, der ikke længere er godkendte. Jeg er meget bevidst om, at vi ikke skal begå de samme fejl, som man har gjort tidligere, og vi har da heldigvis også et helt andet vidensgrundlag at stå på.

Godkendelsesordningen for sprøjtemidler er vigtig, da den sikrer en generel beskyttelse af grundvandet. Og her er det vigtigt for mig at understrege, at den ordning vi har i dag er blevet strammet godt og grundigt op, siden de stoffer, vi finder i dag, blev godkendt.

Vi er de mest restriktive i EU, når det gælder godkendelser af sprøjtemidler. Ud over at have skrapere kravværdier, er vi også mere restriktive i de grundvandsmodeller, der bruges til at vurdere, om stoffer udvasker. Vi står fast på et forsigtighedsprincip, der sikrer en høj beskyttelse af grundvandet, og vi har som noget helt unikt danske såkaldte VAP-marker, hvor vi kontrollerer, om

stofferne nu også rent faktisk holder sig under kravværdierne.

Ud over en restriktiv godkendelsesordning har vi også en målrettet beskyttelse af særligt sårbare arealer. Mit udgangspunkt er, at hvis der er et fagligt grundlag for at beskytte arealer, der skal bruges til drikkevandsindvinding, og som ikke er beskyttet tilstrækkeligt i dag, så skal vi sikre, at det sker.

Regeringen har for nyligt indgået en aftale sammen med Radikale Venstre, SF og Enhedslisten, hvor vi vil reducere brugen af sprøjtemidler mest muligt på private og offentlige arealer. Med et forbud på befæstede og stærkt permeable områder går vi så langt, som vi kan, inden for EU-retten. Forbuddet dækker områder, hvor der er en særlig risiko for, at sprøjtemidler og rester heraf kan sive ned til grundvandet. Det drejer sig eksempelvis om indkørsler og terrasser, som netop er den type arealer, der typisk bliver sprøjtet hos private.

Et andet eksempel er det allerførste lovforslag, jeg fremsatte som miljøminister, der omhandlede en bedre beskyttelse af de boringsnære beskyttelsesområder, som opfølgning på den brede aftale om pesticidstrategien. Denne indsats er et godt eksempel på en målrettet beskyttelse, hvor godkendelsesordningen er blevet vurderet til ikke at være nok.

Kommunerne er i fuld gang med at risikovurdere de boringsnære beskyttelsesområder. Første status fra oktober sidste år viste, at arbejdet ikke var så langt, som man kunne have håbet. Det kan der være mange årsager til, men behovet for fremdrift blev efterfølgende understreget over for de relevante aktører. Jeg har derfor store forventninger til de næste indrapporteringer som kommer til oktober. Det er en vigtig indsats, som Socialdemokratiet har arbejdet længe for, og en indsats vi skal nå i mål med.

Derudover har vi med pesticidaftalen sat gang i en historisk massescreening, så vi kan få et bedre billede af, hvad der gemmer sig i vores grundvand. Vi har gennemført to ud af fire planlagte screeninger, og allerede screenet for omkring 500 stoffer.

I 2019-screeningen blev der gjort fund af nogle stoffer, der aldrig har været lovlige at anvende i Danmark. Det er selvfølgelig fuldstændig uacceptabelt. Miljøstyrelsen samarbejder med SKAT og Toldstyrelsen om en målrettet kontrol af ulovlig import af sprøjtemidler.

Den anden screening fra 2020 viste et udbredt fund af stoffet trifluoreddikesyre, også kendt som TFA. Den store udbredelse af TFA tyder på, at stoffet ikke kun stammer fra anvendelse af sprøjtemidler. Det understreger et behov for, at der også kigges bredere

end på sprøjtemidler, når vi ser på potentiel forurening af vores grundvand.

Ift. dette har Miljøstyrelsen drevet en række projekter om non-target analysemetoder, hvor der også kan kigges efter andet end rester fra sprøjtemidler. Non-target metoden er stadig under udvikling og er på nuværende tidspunkt kun et muligt supplerende værktøj til de eksisterende overvågningsprogrammer.

Når alle fire massescreeninger er gennemført skal indsatsen evalueres, og resultaterne skal drøftes mellem parterne bag pesticidstrategien.

I Danmark har vi en meget ambitiøs pesticidstrategi med bred politisk opbakning. Og når vi skal forhandle den nye pesticidstrategi senere på efteråret, er jeg generelt optaget af, at der sikres tryghed om vores drikkevand.

Jeg har sat gang i en kortlægning af udfordringer ift. Danmarks grundvand, så vi får et samlet udfordringsbillede. Det fremgår også af vores forståelsespapir, at den kortlægning skal være udgangspunkt for nye skridt. Beskyttelsen af grundvandet er et komplekst område, hvor der ikke kun skal kigges på sprøjtemidler, men bredt på de udfordringer vi står over for nu og i fremtiden.

Selvom arbejdet stadig pågår, tegner der sig nogle tematikker, som vi er ved at kigge mere ind i. Nogle

af disse, der omhandler sprøjtemidler, vil være naturlige at bringe ind i forhandlingerne om en ny pesticidstrategi. Så er der andre elementer, der skal undersøges nærmere.

Ift. henvendelsen fra DANVA, Danske Vandværker og Danmarks Naturfredningsforening har jeg læst denne såvel som SF's eget udspil vedrørende drikkevand med stor interesse. Her er nogle af de samme tematikker, der går igen, som dem vi foreløbigt har identificeret i kortlægningen.

Tak for ordet.